

PROCESY URBANIZACYJNE W WOJEWÓDZTWACH LUBELSKIM I PODKARPACKIM

Kazimierz Tucki

Urząd Statystyczny w Lublinie,

Jan Węgrzyn

Urząd Statystyczny w Rzeszowie

Województwa lubelskie i podkarpackie to jedne z najsłabiej zurbanizowanych regionów w Polsce. Fakt ten ma niewątpliwie wpływ na sytuację gospodarczą obu regionów w tym stan regionalnych rynków pracy.

1. Procesy urbanizacyjne w województwach lubelskim i podkarpackim na tle kraju

1.1. Województwo lubelskie

W końcu 2006 roku województwo lubelskie zamieszkiwało 2174,8 tys. osób co oznaczało 8 miejsce pod względem liczby mieszkańców w kraju (5,7% ludności Polski). Pod względem powierzchni województwo zajmowało 3 miejsce w kraju. Zarówno powierzchnia jak i liczba ludności miast sytuowała województwo na 10 miejscu w Polsce (udziały w kraju wynosiły odpowiednio 4,5% i 4,3%).

W 2006 r. udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie mieszkańców województwa wynosił 46,6%, tj. o 14,7 punktów procentowych mniej niż w kraju i lokował województwo na 14 miejscu w Polsce, przed świętokrzyskim i podkarpackim.

Jeszcze gorzej wypada ocena województwa pod względem gęstości sieci miast. W 2006 r. z liczbą 41 miast województwo zajmowało 13 miejsce przed podlaskim, opolskim i świętokrzyskim, a ze wskaźnikiem 613 km² powierzchni województwa na 1 miasto ostatnie. Wskaźnik ten przewyższał o 74% średnią krajową i 3,5-krotnie przodujące w tej klasyfikacji województwo śląskie.

Potwierdzeniem tego stanu może być także wskaźnik średniej odległości między miastami w województwie wynoszący ok. 25 km, wobec 19 km w kraju i 13 km w województwie śląskim.

Miejski system osadniczy województwa istotnie różni się od krajowego. Dominujące znaczenie w strukturze ludnościowej miast w województwie posiada Lublin, liczący w 2006 r. ponad 350 tys. mieszkańców, tj. ok. 35% ludności miejskiej województwa. W kraju największe ośrodki, o liczbie ludności powyżej 200 tys. osób, skupiały ponad 34% ludności miejskiej. Zauważalny jest - podobnie jak w podlaskim, świętokrzyskim, pomorskim i łódzkim - brak dużych miast w przedziale 100 - 200 tys. ludności zdolnych do odciążenia największych miast w pełnieniu funkcji ponadpowiatowych. Tymczasem przeciętnie w kraju ta grupa miast skupia ponad 13% ludności miejskiej.

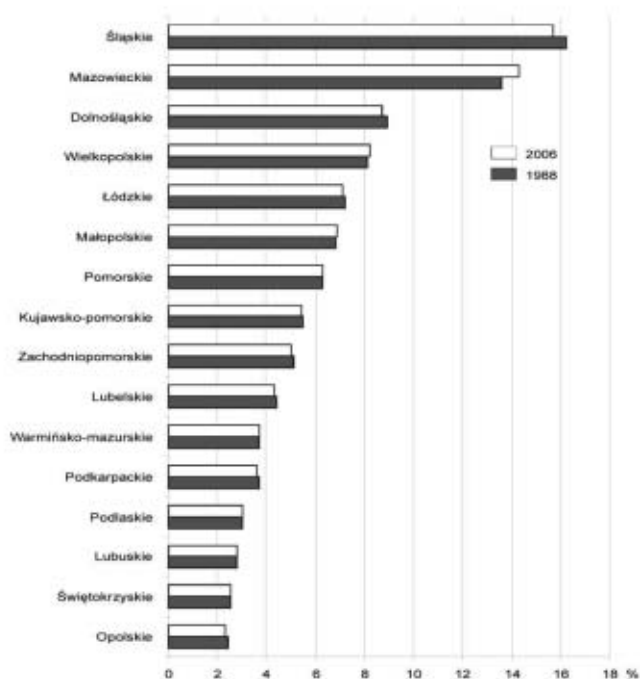
W strukturze obszarowej w województwie podobnie jak w kraju przeważają małe miasta. Powierzchnię w przedziale od 5,0 do 19,9 km² w województwie zajmuje 53,7 % miast (w kraju 52,6%). Znacznie mniejsze w województwie niż w kraju są udziały miast z powierzchnią najmniejszą i największą. Powierzchnię mniejszą niż 5 km² zajmują tylko Frampol i Zwierzyniec - 4,9%, a większą niż 50 km² Lublin i Puławy - 4,9% (w kraju udziały wynoszą odpowiednio 13,8 i 9,6%).

Niekonkurencyjność miast województwa lubelskiego w zakresie liczby mieszkańców i powierzchni ma odbicie w klasyfikacjach krajowych. Wśród pierwszych 100 miast w kraju uszeregowanych według liczby ludności znalazły się tylko Lublin, Chełm, Zamość, Biała Podlaska i Puławy, a według powierzchni Lublin, Puławy, Biała Podlaska i Krasnystaw.

1.2. Województwo podkarpackie

Województwo podkarpackie zajmuje obszar 17,8 tys. km² (5,7% powierzchni kraju - 11 miejsce) i w końcu 2006 r. zamieszkałe było przez 2097,6 tys. mieszkańców tj. 5,5 % ludności Polski (9 miejsce w kraju).

W 2006 roku w miastach mieszkało 40,5% ludności województwa i był to najniższy wskaźnik wśród wszystkich województw w Polsce. W ostatnich latach, podobnie jak w kraju udział ludności miejskiej w województwie podkarpackim zmniejsza się systematycznie, choć powoli.

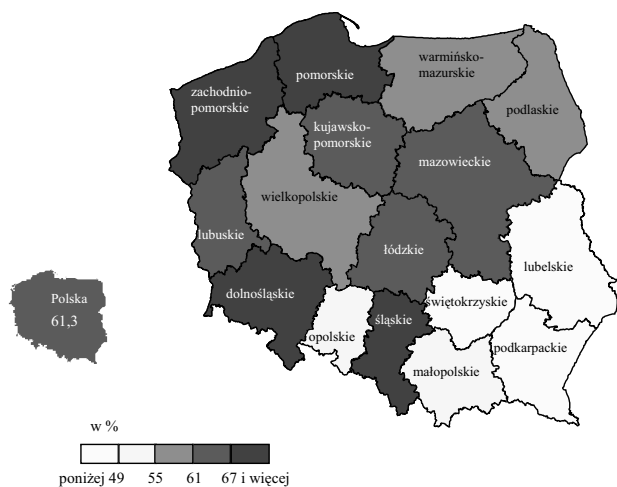
Rys. 1. Udział ludności miejskiej województw w ludności miejskiej kraju w 2006 r.

Udział miast województwa podkarpackiego w kraju w 2006 r. pod względem powierzchni wyniósł 5,1%, natomiast pod względem liczby ludności 3,6%, co dało odpowiednio 9 i 12 miejsce w Polsce.

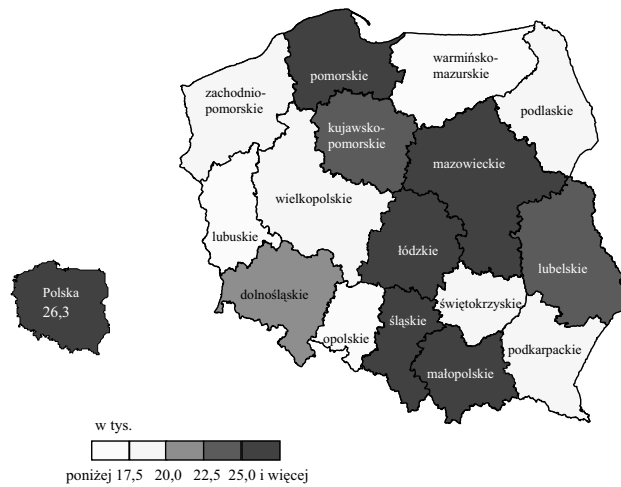
Liczba ludności oraz gęstość zaludnienia przypadająca na jedno miasto w województwie przyjmowały wartości mniejsze niż średnio w kraju odpowiednio o: 27,8% i 28,1%. Natomiast przeciętna powierzchnia jednego miasta w 2006 r. wyniosła 24 km² i była taka sama jak przeciętna w kraju.

Pod względem gęstości sieci osadniczej województwo podkarpackie z liczbą 45 miast zajmowało w 2006 r. 9 miejsce, a ze wskaźnikiem 397 km² powierzchni województwa na jedno miasto 10 miejsce w kraju. Wskaźnik powierzchni przewyższał o 13% średnią krajową i ponad 2-krotnie przodujące w tej klasyfikacji województwo śląskie.

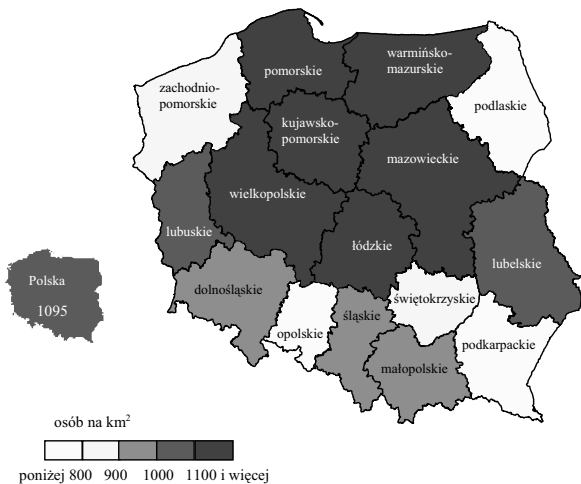
Biorąc pod uwagę wskaźnik średniej odległości między miastami, w województwie podkarpackim był on zbliżony do średniej krajowej i wyniósł

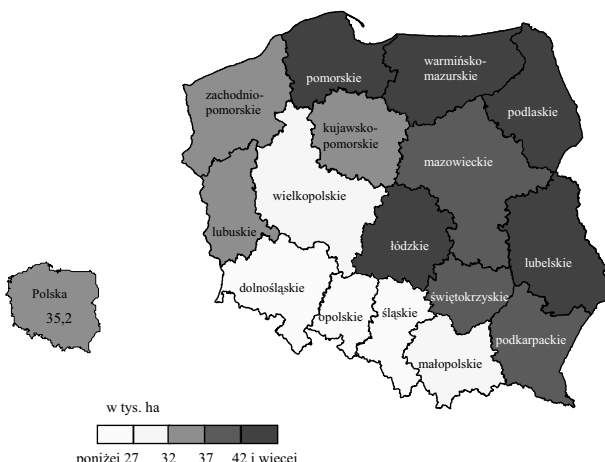
Rys. 2. Współczynnik urbanizacji w 2006 r.

Rys. 5. Przeciętna liczba ludności w mieście w 2006 r.

Rys. 3. Gęstość zaludnienia w miastach w 2006 r.

Rys. 6. Przeciętna powierzchnia miasta w 2006 r.

Rys. 7. Przeciętna odległość między miastami w 2006 r.

blisko 20 km wobec 19 km w kraju oraz 13 km w województwie śląskim.

Pośród 45 miast województwa tylko jedno, stolica regionu - Rzeszów liczyło powyżej 100 tysięcy mieszkańców. W 2006 r. mieszkało w nim ponad 163 tys. osób (23 miejsce w kraju), co stanowiło 19,2 % ludności miejskiej województwa. Należy zwrócić uwagę, że Rzeszów jako jedyne miasto w województwie w ostatnich latach dwukrotnie zwiększał swoją powierzchnię, poprzez przyłączenie obszarów sąsiadujących gmin. Ostatnia taka zmiana miała miejsce w 2007 r.

W strukturze obszarowej województwa, podobnie jak w kraju przeważają małe miasta. Powierzchnię w przedziale od 5,0 do 19,9 km² w województwie zajmuje 57,8 % miast (w kraju 52,6%). Znacznie mniejsze w województwie niż w kraju są udziały miast z powierzchnią najmniejszą i największą. Powierzchnię mniejszą niż 5 km² zajmuje tylko jedno miasto - Białowa (w kraju 13,8% miast), a większą niż 50 km² Nisko, Rzeszów, Stalowa Wola i Tarnobrzeg co stanowi 8,9% miast (w kraju 9,6%).

Wśród pierwszych 100 miast w kraju uszeregowanych według liczby ludności znalazły się Dębica, Krosno, Mielec, Przemyśl, Rzeszów, Stalowa Wola i Tarnobrzeg, a według powierzchni Krosno,

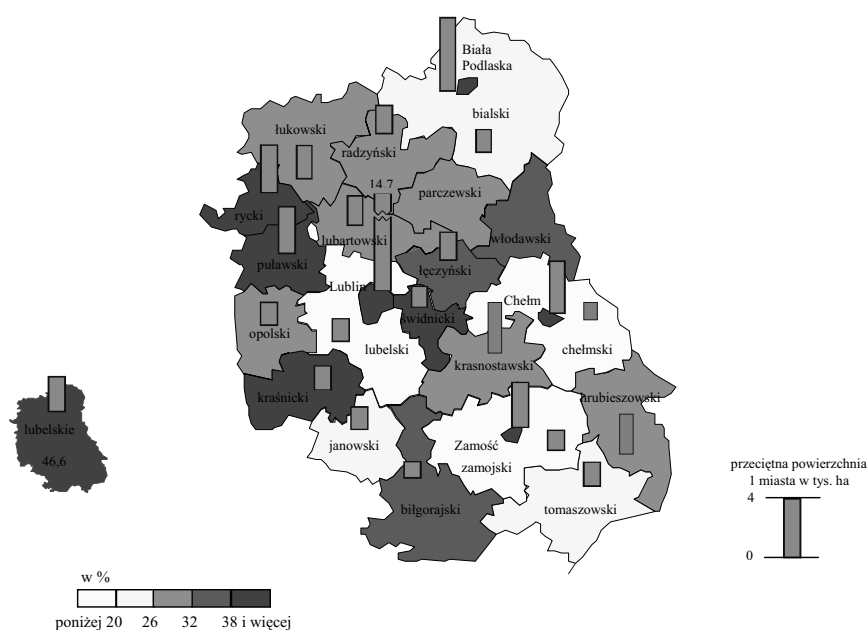
Mielec, Nisko, Przemyśl, Ropczyce, Rzeszów, Stalowa Wola i Tarnobrzeg.

2. Ludność miast na tle ludności województwa

2.1. Województwo lubelskie

W latach 1999 - 2006 odnotowano zmniejszenie ludności miejskiej województwa o 2,8%, w tym największe (o 23,4%) w grupie miast liczących od 50 do 100 tys. ludności, spowodowane przede wszystkim przesunięciem do grupy 20- 50 tys. ludności Puław. Znaczące wzrosty ludności zanotowano w grupie miast najmniejszych liczących poniżej 5 tys. mieszkańców (o 12,8%) oraz miast z przedziału 5 - 20 tys. ludności (o 16,4%). W pierwszym przypadku o wzroście zdecydowało nadanie praw miejskich Tyszowcom i wejściu do tej grupy Nałęczowa, natomiast w drugim przesunięciem do niższego przedziału Hrubieszowa i Krasnegostawu.

Nieznaczny wzrost liczby ludności od 0,1 do 1,5% odnotowano tylko w Annopolu, Ostrowie Lubelskim, Biłgoraju i Stoczku Łukowskim. W pozostałych miastach wystąpił spadek - największy w Nałęczowie o 16,4%, Kazimierzu Dolnym i Ry-

Rys. 8. Współczynnik urbanizacji i przeciętna powierzchnia jednego miasta w powiatach województwa lubelskiego w 2006 r.

kach o 10,9% oraz Zwierzyńcu, Puławach i Hrubieszowie o 8,0 - 8,5%.

Udział ludności miast w ogólnej liczbie ludności województwa po 1998 r. ulegał nieznacznym wahaniom, natomiast istotnie zmniejszył się udział ludności w miastach powyżej 20,0 tys. mieszkańców (w 2006 r. w porównaniu z 1998 r. o 1,5 pp.). Pogorszeniu uległ również wskaźnik powierzchni i ludności przypadającej na 1 miasto (odpowiednio mniej o 3,0 ha i o 1354 osoby) oraz gęstości zaludnienia (o 53 osoby na 1 km²).

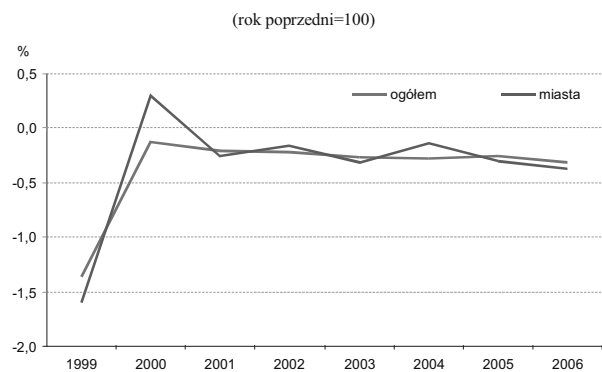
Znacznym zróżnicowaniem stopnia zurbanizowania charakteryzują się podregiony i powiaty. Wskaźniki urbanizacji największe wartości przyjmowały w podregionie lubelskim, a najmniejsze w chełmsko-zamojskim. Powiaty usytuowane wokół dużych miast (Białej Podlaskiej, Chełma, Zamościa i Lublina) są najmniej zurbanizowane.

Powiatami (bez miast na prawach powiatów) o:

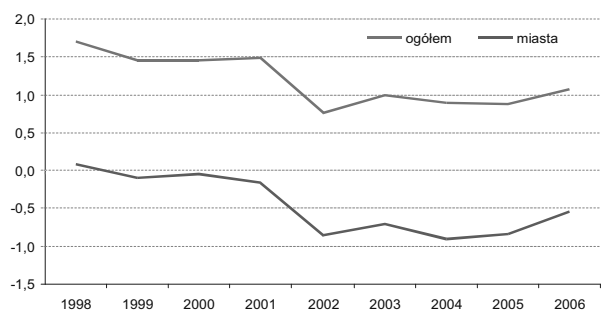
- współczynnika urbanizacji powyżej średniej wojewódzkiej były: świdnicki, puławski i rycki, zaś najmniej zurbanizowanymi były chełmski, lubelski i zamojski.
- największej powierzchni na jedno miasto były krasnostawski, hrubieszowski, rycki, puławski, zaś najmniejszej parczewski, biłgorajski, zamojski, chełmski, świdnicki i janowski.
- największej liczbie ludności na jedno miasto były łączyński, świdnicki, krasnostawski, kraśnicki i puławski, zaś najmniej zamojski, chełmski, lubelski, biłgorajski, opolski i lubartowski.
- dużej gęstości zaludnienia w miastach były świdnicki, parczewski, kraśnicki, łączyński, zaś małej zamojski, chełmski, lubelski, rycki, krasnostawski i lubartowski.

W latach 1998 - 2006 wiele zjawisk demograficznych charakteryzujących miasta Lubelszczyzny miało kierunek zmian zbliżony do obserwowanych w województwie lecz przebiegały z inną intensywnością. Między innymi:

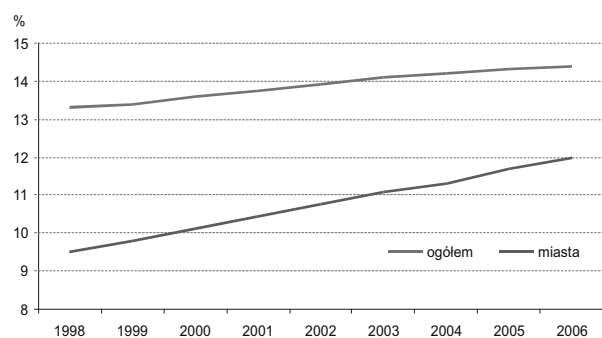
- średnioroczne tempo zmniejszania liczby ludności w miastach było nieco wolniejsze niż przeciętnie w województwie (o 0,02 punktu procentowego).
- sfeminizowanie miast było większe niż przeciętnie w województwie i proces ten nasilał się. W 2006 r. współczynnik feminizacji w miastach był większy niż w województwie o 5,2 punktu, podczas gdy w 1998 r. o 5,0 pkt.

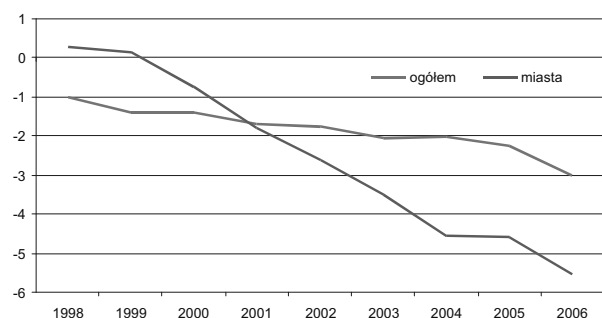
Rys. 9. Dynamika liczby ludności w województwie lubelskim.

Rys. 10. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubelskim.

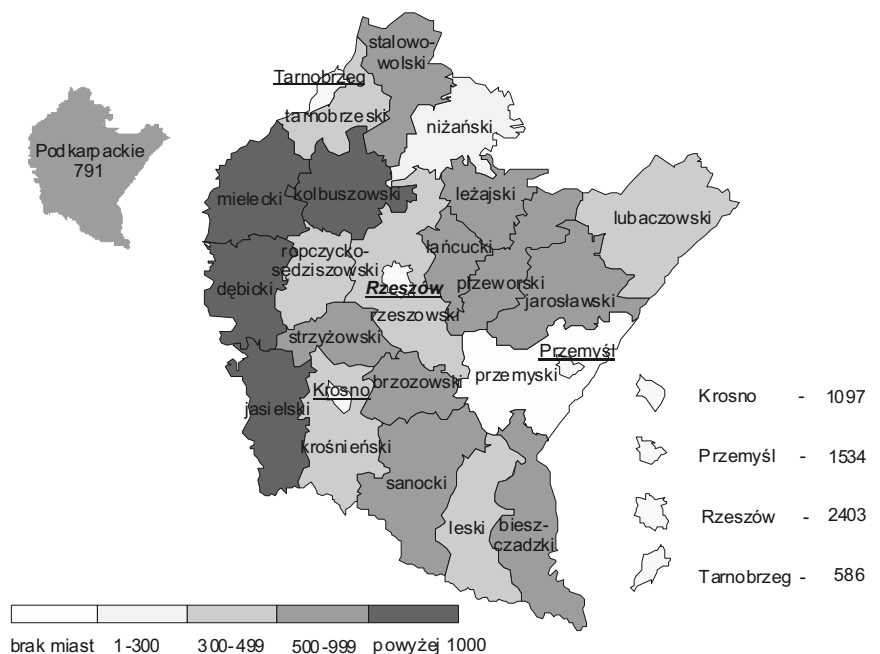

Rys. 11. Współczynnik starości w województwie lubelskim.

Rys. 12. Saldo migracji na 1000 ludności w województwie lubelskim.

- struktury ludności według ekonomicznych grup wieku zarówno w miastach, jak i przeciętnie w województwie wykazywały podobny kierunek zmian. Udział ludności w miastach w wieku:
 - przedprodukcyjnym kształtował się na poziomie niższym niż przeciętnie w województwie i malał szybciej niż w województwie (o 1,0 pp.).
 - produkcyjnym był stale wyższy niż przeciętnie w województwie lecz zwiększał się w tempie wolniejszym niż w województwie (o 0,7 pp.),
 - poprodukcyjnym był stale niższy niż w województwie lecz przyrastał szybciej niż w województwie (o 1,6 pp.).
 - współczynnik obciążenia ludności w wieku produkcyjnym, ludnością w wieku nieprodukcyjnym w warunkach miejskich wykazywał wartości stale niższe i malał w tempie wolniejszym niż przeciętnie w województwie (o 3,8 osoby).
 - ludność w miastach była młodsza niż przeciętnie w województwie, ale ulegała szybszym procesom starzenia. Wskazuje na to tempo przyrostu wartości współczynnika i wskaźnika starości w miastach wyprzedzające przyrost dla województwa, odpowiednio o 1,4 pp. i o 5,8 osób.
 - w miastach jak i przeciętnie w województwie udział kobiet starszych w ogólnej liczbie ludności był większy niż mężczyzn i odsetek ich w kolejnych latach wzrastał.
 - przyrost naturalny w miastach w omawianym okresie przyjmował wartości dodatnie, natomiast w województwie od 1999 r. ujemne. Sytuacja ulega jednak wyraźnej poprawie, ponieważ z roku na rok ujemne wskaźniki przyrostu naturalnego w województwie wykazują tendencję zmniejszania wartości, a dodatkowo w miastach zwiększają się. Korzystne zmiany powodowane są większą liczbą urodzeń przy malejącej
- umieralności zarówno w województwie, jak i w miastach.
- zwiększał się odpływ ludności z województwa lubelskiego, w tym z miast. W 2006 r. w porównaniu z 1998 r. ujemne saldo migracji w województwie zwiększyło się prawie 3-krotnie. W miastach odnotowane w 1998 r. dodatnie saldo migracji przekształciło się w ujemne i stanowiło w 2006 r. ponad 84 % salda ogółem,
 - ludność przemieszczała się przede wszystkim do innych województw, w tym w ok. 70% do mazowieckiego. W okresie 8 lat ujemne saldo migracji międzywojewódzkich wzrosło ponad 2-krotnie, w tym z miast prawie 3-krotnie.
 - wielokrotnie wzrosło saldo migracji w ruchu zagranicznym.
 - w obrębie województwa lubelskiego w ciągu ostatnich kilku lat obserwuje się przemieszczanie ludności miejskiej na wieś, podczas gdy w 1998 r. notowano odwrotny kierunek migracji. W 1998 r. dodatnie saldo migracji do miast wynosiło ponad 1,4 tys. osób, a w 2006 ujemne prawie 1,6 tys. osób.
 - przeciętne trwanie życia ludności w miastach było dłuższe niż w województwie. W przypadku kobiet relacja ta wystąpiła w całym omawia-

Rys. 13. Liczba ludności miejskiej w powiatach województwa podkarpackiego na 1 km² w 2006 r.

nym okresie, zaś mężczyzn do 2003 r. Od 1998 r. przeciętna długość trwania życia w miastach wydłużyła się o 1,6 r. dla mężczyzn oraz o 2,2 r. dla kobiet (w województwie odpowiednio o 2,0 i o 2,5 r.). Jednocześnie utrzymywała się nadal duża różnica pomiędzy przeciętnym trwaniem życia mężczyzn i kobiet. Kobiety w miastach w 2006 r. żyły o 9 lat dłużej niż mężczyźni.

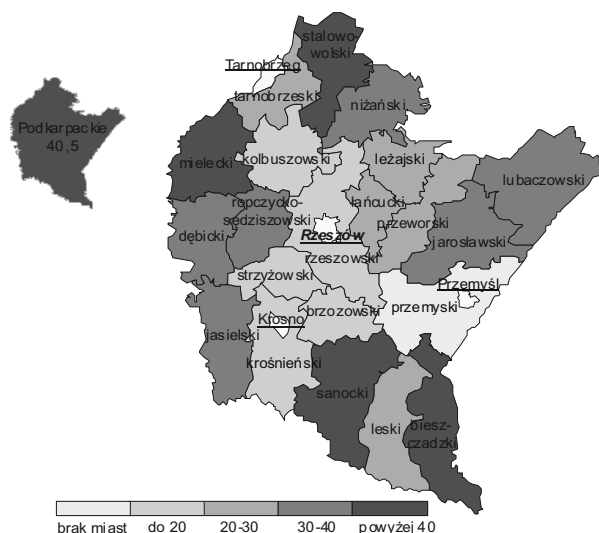
2.2. Województwo podkarpackie

W latach 1999-2006 odnotowano zmniejszenie liczby ludności miejskiej województwa o 6,3 tys. osób tj. o 0,7%. W większości miast województwa podkarpackiego (w 28) wystąpił spadek liczby ludności - największy w Iwoniczu Zdroju o 10,8% oraz w Nowej Sarzynie o 7,7%. Wzrost liczby ludności odnotowano tylko w 17 miastach, w tym największy w Głogowie Małopolskim o 10,9% oraz w Radomyślu Wielkim o 9,1%.

Udział ludności miast w ogólnej liczbie ludności województwa po 1999 r. ulegał nieznacznym wahaniom i w 2006 r. osiągnął wartość 40,5 (spadek o 0,3 punktu procentowego). Wskaźnik powierzchni przypadającej na 1 miasto wzrósł z 2343,7 ha w 1999 roku do 2387,3 ha w 2006 (tj. o 43,6 ha). W 2006 r., w porównaniu do 1999 r. zmniejszył się natomiast o 140 osób wskaźnik ludności przypadającej na 1 miasto oraz współczynnik gęstości zaludnienia w miastach (o 21 osób na 1 km²). Największą gęstością zaludnienia na 1 km² w 2006 r. charakteryzowały się: Rzeszów (2403) i Przemyśl (1534) natomiast najmniejszą Baranów Sandomierski (160) i Ulanów (185).

Znacznym zróżnicowaniem stopnia zurbanizowania charakteryzują się podregiony i powiaty województwa podkarpackiego, przy czym zauważyć należy, że w powiecie przemyskim nie występuje ani jedno miasto, podczas gdy w powiecie rzeszowskim znajduje się aż 5 miast.

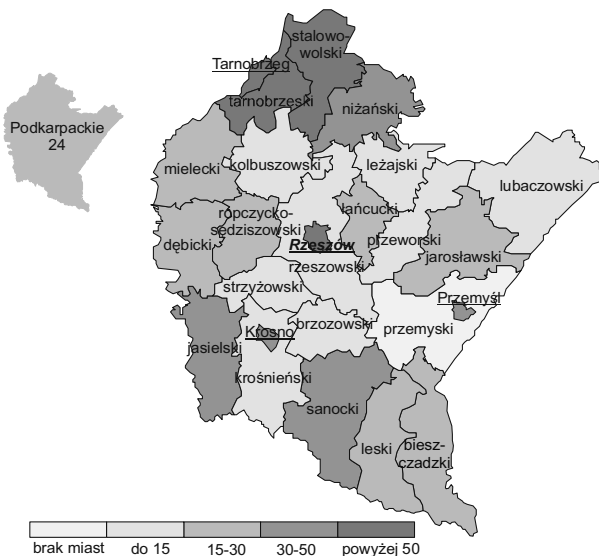
W podregionie rzeszowsko-tarnobrzeskim w 2006 r. znajdowały się 23 miasta, w których zamieszkiwało 61,4% ludności miejskiej województwa, a współczynnik urbanizacji wyniósł 45,0%. Miasta tego podregionu liczące powyżej 20 tys. mieszkańców skupiały 45,5% ludności miejskiej województwa. W podregionie krośnieńsko-przemyskim zlokalizowane były 22 miasta, w których zamieszkiwało 38,6% ludności miejskiej woje-

Rys. 14. Współczynnik urbanizacji w powiatach województwa podkarpackiego w %.

wództwa, a współczynnik urbanizacji wyniósł 34,9%. Miasta tego podregionu liczące powyżej 20 tys. mieszkańców skupiały 27,3% ludności miejskiej województwa.

W powiatach województwa podkarpackiego występuje bardzo duże zróżnicowanie współczynnika urbanizacji. Skrajne wartości współczynnika występują w powiatach na terenie których zlokalizowane jest tylko jedno (duże lub małe) miasto. W 2006 r. współczynnik urbanizacji przyjmował wartości od 11,8% w powiecie brzozowskim do 60,2% w powiecie stalowowolskim.

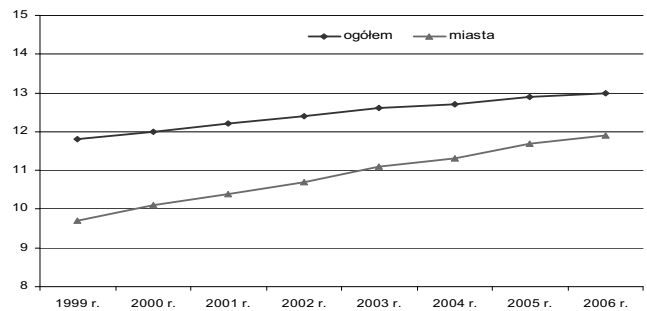
Rys. 15. Przeciętna powierzchnia 1 miasta w km² w powiatach województwa podkarpackiego w 2006 r.

Podstawowe mierniki urbanizacji w powiatach województwa podkarpackiego (z wyłączeniem 4 miast na prawach powiatu) w 2006 r. kształtowały się następująco:

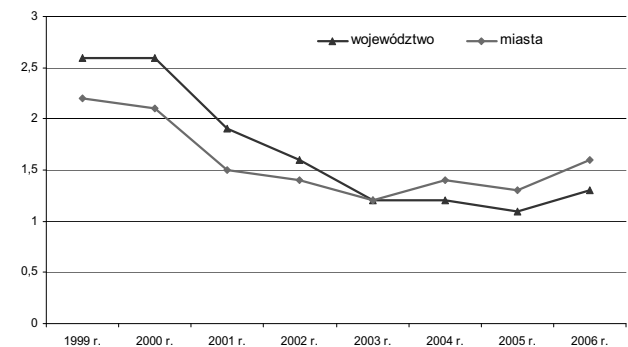
- współczynnik urbanizacji powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w powiatach: stalowowolskim, mieleckim, sanockim i bieszczadzkim, zaś najmniej zurbanizowanymi były brzozowski, krośnieński i rzeszowski,
- największa powierzchnia przypadająca na jedno miasto występowała w powiatach: stalowowolskim, jasielskim i nizańskim, zaś najmniejsza w kolbuszowskim i krośnieńskim,
- największa liczba ludności przypadająca na jedno miasto była w powiatach: stalowowolskim, jasielskim i mieleckim, zaś najmniejsza w krośnieńskim, rzeszowskim i lubaczowskim,
- wysoką gęstością zaludnienia w miastach charakteryzowały się powiaty: kolbuszowski, mielecki, dębicki i jasielski, zaś niską rzeszowski, lubaczowski, krośnieński i ropczycko-sędziszowski.

W latach 1999-2006 wiele zjawisk demograficznych charakteryzujących miasta województwa podkarpackiego miało kierunek zmian zbliżony do obserwowanych w województwie, lecz przebiegało z inną intensywnością. Między innymi:

- średnioroczne tempo spadku liczby ludności zarówno w miastach, jak i w województwie było niewielkie, przy czym w województwie przebiegało nieco wolniej niż w miastach,
- sfeminizowanie miast było większe niż przeciętnie w województwie i proces ten nasilał się. Współczynnik feminizacji w 2006 r. w miastach był wyższy niż w województwie o 4,7 punktu procentowego, podczas gdy w 1999 r. o 4,1 pkt,
- struktury ludności według ekonomicznych grup wieku zarówno w miastach, jak i w województwie wykazywały podobny kierunek zmian. Udział ludności w miastach:
 - w wieku przedprodukcyjnym kształtował się na poziomie niższym niż przeciętnie w województwie a tempo jego spadku w latach 1999-2006 było większe,
 - w wieku produkcyjnym był stale wyższy niż przeciętnie w województwie, lecz zwiększał się w tempie wolniejszym,
 - w wieku poprodukcyjnym był stale niższy niż w województwie, lecz przyrastał szybciej,

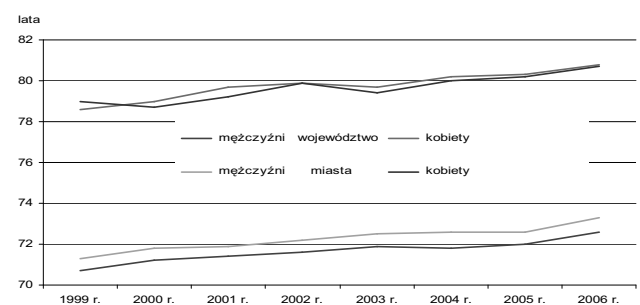

Rys. 16. Współczynnik starości w województwie podkarpackim w latach 1999-2006.

Rys. 17. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie podkarpackim w latach 1999-2006.

- współczynnik obciążenia ekonomicznego ludności w wieku produkcyjnym, ludnością w wieku nieprodukcyjnym w miastach przyjmował wartości niższe ale malał w tempie wolniejszym niż w województwie.
- ludność w miastach do 2005 r. była młodsza niż przeciętnie w województwie, ale ulegała szybszym procesom starzenia. Świadczy o tym tempo przyrostu wartości wskaźnika starości, który w 2006 r. osiągnął w miastach wartość wyższą niż dla województwa.
- przyrost naturalny zarówno w województwie, jak i w miastach przyjmował wartości dodatnie. Do 2003 r. przyrost naturalny w województwie

Rys. 18. Przeciętne dalsze trwanie życia w województwie podkarpackim w latach 1999-2006.

był wyższy niż w miastach, natomiast w późniejszym okresie przyrost naturalny w miastach był wyższy średnio 0,2-0,3 punktu procentowego niż w województwie.

- zwiększał się odpływ ludności z województwa podkarpackiego, w tym z miast. W 2006 r. w porównaniu z 1999 r. ujemne saldo migracji w województwie zwiększyło się ponad dwukrotnie, przy czym w miastach ponad trzykrotnie. Saldo migracji ludności na pobyt stały w miastach uległo największym zmianom w ruchu wewnątrz województwa (z -137 osób w 1999 r. do -1143 w 2006 r.) oraz w ruchu zagranicznym (odpowiednio z -100 do -1312 osób). Wielokrotnie wzrosło również saldo migracji w ruchu zagranicznym dla województwa.
- przeciętne trwanie życia mężczyzn w miastach było dłuższe niż w województwie, w przypadku kobiet było nieznacznie krótsze niż w województwie. Od 1999 r. przeciętna długość trwania życia w miastach wydłużyła się o 2 lata w przypadku mężczyzn oraz o 1,7 roku dla kobiet (w województwie odpowiednio o 1,9 i o 2,4 roku). W dalszym ciągu utrzymuje duża różnica pomiędzy przeciętnym trwaniem życia mężczyzn i kobiet. Przeciętnie kobiety w miastach w 2006 r. żyły o 7,4 lat dłużej niż mężczyźni, natomiast w województwie o 8,2 lat.

3. Prognoza demograficzna

3.1. Województwo lubelskie

Wyniki długookresowej prognozy (opracowanej w 2003 r.) wskazują, że w okresie do 2020 r. wystąpi dalsze zmniejszenie ludności województwa, w tym w miastach.

W latach 2011 - 2020 liczba ludności województwa zmniejszy się o 2,6% (miast o 3,8%). W okresie tym wystąpi spadek liczby młodzieży w wieku 0-17 lat o 11,7% (w miastach o 13,7 %) oraz ludności w wieku produkcyjnym o 7,4% (w miastach o 12,9%).

Jednocześnie postępować będzie proces starzenia się ludności i szacuje się, że liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 24,7% (w miastach o 42,9%). Zarówno w województwie, jak i w miastach zwiększy się obciążenie ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku poprodukcyjnym.

3.2. Województwo podkarpackie

Wyniki długookresowej prognozy demograficznej opracowanej przez GUS w 2003 r. przewidują systematyczny spadek liczby ludności do 2030 roku tak w województwie (o 2,5%), jak i w miastach (o 9,2%).

W latach 2010-2030 wśród ekonomicznych grup wieku ludności zarówno w województwie, jak i w miastach nastąpi znaczny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, natomiast w grupach: produkcyjnej i przedprodukcyjnej wystąpi spadek liczby ludności. Współczynnik obciążenia ekonomicznego w województwie wzrośnie według prognozy z 55% w 2010 do 70% w 2030 r., przy czym w miastach odpowiednio z 50% do 76%.

Literatura

1. Rocznik Demograficzny 2007, GUS, Warszawa 2007
2. Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w dniu 1.01.2007, GUS, Warszawa 2007
3. Prognoza ludności na lata 2003-2030, GUS, Warszawa 2004
4. Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2007, Urząd Statystyczny w Lublinie, Lublin 2007
5. Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2007, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2007
6. Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubelskim w latach 2003-2005, Urząd Statystyczny w Lublinie, Lublin 2006
7. Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubelskim 2006 roku, Urząd Statystyczny w Lublinie, Lublin 2007